

Barkó bácsival furcsaságok történnek

Irtta LATÁK ISTVÁN

A helyi építővállalat nemrégén alakult. Akkor alakult meg, amikor már az országos és tartományi építővállalatok a könnyebben előtalálható munkásokat régen „fölszippantották”. Sőt már új építő munkásnemzedék nevelésén is fáradoztak azok a nagy vállalatok, hogy egyre növekvő munkaerőszükségletük utánpótlásáról gondoskodjanak.

A helyi építővállalat keményen nekilátott, hogy munkástáborot toborozzon magának. Előkotortak egy-két idősebb szakmunkást. Egypár már évek óta nyugalomba vonult kismestert is találtak és munkába állítottak. Néhány eddig jól föl nem használt, javakorbeli munkást is mozgósítaniok sikerült. A munkaerő-igazgatóságokon keresztül női segédmunkásokat teremtettek elő. Ifjúmunkásokat is beállítottak rögtön a szakmunkások mellé, s néhány nő is otthagyta hamarosan a téglahordást és talicskázást s malteros kanalat véve a kezébe, elindult a szakmunkás-sá képzés gyakornoki útján.

Így egy jó év alatt megszorodott a helyi építővállalat munkáserege, mert a ráváró munkák és feladatok is egyre sokasodtak.

Egy-két — már korosabb — bácsi is alkalmaztatásra talált a vállalatnál, akinek nyugdíjjogosultsága nem volt, mert nem érte el még a korhatárt, de meg nem is volt mire nyugdíjaztatniok magukat, mert ha dolgoztak is életükben valamilyen, nemigen voltak rendszeres alkalmaztatásban.

Barkó Mátvás bácsi is így került be a helyi építővállalathoz. Neki sem lett volna még és nem is nagyon volt mire nyugdíjjogosultsága.

A vállalat vezetői mintha kissé gondolkoztak volna rajta, mikor az öreg fölvetelre jelentkezett.

Barkó bácsi magában már mérgeződött is, hogy minek jött ide. Pedig egy jó ismerőse nyösztegte (mikor annak panaszkodott, hogy nincs keresete s a gyerekei nyakán élődik), biztatta, hogy csak menjen, jelentkezzen az építővállalatnál, ott fölveszik, szükségük van munkásra.

Ki-be jártak az irodában a vezetőfélék. Összedugták a fejüket, valamilyen sugdosztak, végig-végig nézegették a hatvankétesztendő bácsikát. Ügylátszik, nem nagyon imponált nekik, ahogy ott állt az alacsony emberke, őszes bajusszal, riadt szemmel, ócska szőrkuksmájában, agyonfoltozott ruhában, agyonnyüstölt, egykori katonabakancsban...

Véznán, gyöngén állt ott, nem nézett ki belőle az életerős munkás. Nem is nézett ki munkásnak. Olyan elkallódott, elkopott mezővárosi szelléremberke benyomását keltette, akire már nem sok komoly dolgot lehet bízni ebben az életben.

— Menjen el bácsikám a poliklinikára — mondta neki a személyzeti főnök — és hozzon igazolványt az egészségi állapotáról.

No, csak ez kellett még az öregembernek. Szólni nem mert ugyan, megszokta még valaha regruta korában, hogy fölöttesek előtt ne „pofázzon” az ember, de magában, csöndesen hevenhét szent lábát rángatta le az égből. Itt is várakoztatták, majd ott is kunérozták az orvosok, hát még mi a lógólábú nehézség! Vagy akarják, hogy dolgozzon Barkó Mátyás, vagy hagyják a hideg fenébe. Mért nem próbálják meg, hogy tud-e dolgozni. Ott derülne ki. Nem az orvosnál. A gutát tudja kiutasztalni az orvos, hogy ő munkáravalló-e. Még jómagam sem tudja. Hát hosszú évtizedek óta nem volt senkinek az alkalmazottja.

Mit tegyen?

Félútig elment a városi egészségház felé, aztán magában dörmögve, megrántotta hosszas kócbajuszát és elment haza. Nem nézett be az orvosokhoz.

Hogyan! Kilenc gyereket nevelt föl és katonakora óta sose vizsgálta meg orvos! Majd ő vetkőzik meg öltözik neki, hogy forgassa, tapogassa, nagyítózza, mint egy vásári mutogatnivalót.

Hét gyereke van még odahaza, kettő már házasságot kötött és saját szárnyára kelt. Ebédnél a gyerekek anyjukkal együtt kinevették az öreget, amért nem ment el az orvoshoz.

A hét gyerekből hat — lányok-fiúk vegyesen — gyárakban vagy kisüzemekben dolgozik. Csak egy lány van odahaza, Franciska, az beteges és az anyjának segít. Sok a dolog a nagy családra. Ő betegsége, anyja meg a kora miatt kap polgári élelmiszerjegyet, meg textiltárgyakat. Az alkalmaztatásban lévő hat gyerek pedig munkásellátásban részesül. Büszkék is erre. Jó gyerekek mind és szorgalmasak.

Most csak azért neveltek az öreg sértődöttségén és kudarcán, mert mindnyájan átestek már orvosi vizsgálaton.

— Minden üzemben sorra vizsgálják a munkásokat az orvosok — mondta Ágnes, a legfiatalabb lány. — Azt akarják tudni, hogy mire valók vagyunk, birjuk-e a munkát. És hogy nincs-e köztünk olyan beteg, aki nem is tudja, hogy gyógyítani kell. Nekünk ezt elmagyarázták egy konferencián. Maga meg beijedt és hazajött, édesapám, — nevetett a huncutszemű fruska. — Nézze, egyikünknek se harapták le az orrát!

Elröstelkedett az öregember. Nagyon hamar abba is hagyta az ebédet, kiült a kiskert két csuda hosszú nyárfája alá, és egész délután el-töprenkedett.

Kellemes koratavaszi nap sütötte a hátát és ez valahogy visszahozta egy kicsit megfogyatkozott jóérzését. Lopva elnézegetett Barkó bácsi az udvaron ki-kilépő felesége felé. Hát igen. Azok kenyerét eszi. Élődik a nyakukon. Pedig most, hogy már minden gyerekük munkába állt, egy kicsit ő, a családfő is könnyíthetne a család sorsán.

Hajh, mert iszonyú volt a sorsuk sokáig. Különösen mikor a sok gyerek mind kicsi meg pici volt. Nem volt munka akkoriban. Meg aztán Barkó bácsi a gyakorlati életben nagyon járatlan volt és maradt egész életében. Pedig úgy kapaszkodott az életért. De sehogy és soha nem tudott zöldágra vergőzni. Valamivel otthon vergődött, dolgozgatott valaha. Ezt-azt készített. Eladta. Valami alkalmi dolgot csinált a szomszédságban. Mit csinálhat egy szegény, tudatlan kétkézi ember, ha nem várnak a munkájára.

Kupeckodott is valamicskét. De évtizedeken át sose tudta rendes kenyereket beteremteni. A sok gyerek mellett az asszony is munkára kényszerült. Mégis, míg mind a gyerekek dolgozni nem kezdtek, alig került rendes falat az asztalukra, mint ahogy akkoriban az történt száz és százezer más szegény emberrel.

Nőttek a gyerekek, szépek a gyerekek, megérte az iszonyú nyomorgás. És szorgalmasak a gyerekei. Mint a güzü, mind úgy dolgozik.

Hiszen az öregben és a feleségében is mindig buzogott a tenniakarás. De akármibe kezdtek, semmi sem hozott rendes darab kenyeret. Szakmanélküli volt az öreg, kinek kellett volna a munkaezeje. A felesége mosnivalókat hordott haza és mindig mosogatott, gyöngye fillérekért a kényes uraságoknak, de Barkó bácsi valami állandó rendes foglalkozásra sose tudott szert tenni.

Egyre csak rossz sorsa járt az eszében most.

Valamit azért mindig tett-vett. Ám minden erőlködése sem tudta a családot talpraállítani, amíg egymás után munkába nem álltak a gyerekei. Úgy emelkedett ki a szörnyű hinárból a család, ahogy egyre több és több gyerek dolgozott. Mert azért az öregek sem adták meg magukat soha. És amint segítséget kaphattak, jobbak lettek asztalukon a falatok és legalább a gyerekekre került ruha.

Igenám, a ruha. Mert a ruházkodás volt aztán a legnehezebb. Tizenegyedmagának kenyeret szelni is nehéz, de méginkább nehéz ugyanannyi embernek ruhát, cipőt beteremteni. Néha még többen is voltak, mert meg is halt néhány gyerekük. Ám kilenc gyerek szívósan kitartott a nyomorúságban és ha soványan, ványadtan is, de fölött. És mind dolgozik. Ugyesek lettek. Beletudnak helyezkedni a változó, fejlődő életbe. Utól tudják érni az alkalmakat.

Az öreg Barkó sose tudta. Ifjú legénykorában, mikor a vidéki mezőváros hirtelenül élénk építkezésekbe kezdett, akkor dolgozott az öreg egy téglagyárban. Csak akkor volt állandó alkalmazása egész katonaságáig. Azóta sose sikerült megragadnia valami állandó foglalkozásnál. A szüntelen — hol lappangó, hol éles és nyílt — válságban a két nagy háború közt nem járt kezére a szerencse. Nem hívták el dolgozni. Ha valahol pedig meghallotta, hogy vesznek föl ilyen szakmanélküli munkásokat, mindjárt szaladt, de mindig lekéste. Ez aztán annyira elbátorítatlanította, hogy nem is igen mert ajánlkozni.

Most is az a régi csüggedés fogta el. Hogy őneki úgy is nehéz a dolga, kiöregedett. Csak nevetnek rajta biztosan, ide-oda küldözik és várakoztatják. Úgy se lesz abból semmi, hogy neki állandó munkája akadjon.

Pedig az utóbbi években már alig talál valami foglalatosságot és keresetet. És az se olyan érdemes, hogy munkás élelmiszerjegyet kapjon utána. Vagy volna már egészen öreg, vagy fiatal lenne most. Mert egyre hallja: ezt is fölvevették, azt is alkalmazták. Csak ő támaszkodik most egészen azokra a gyerekekre, akiknek csupán sanyarú gyerekkort adhatott, mivel mindig szerencsétlen volt.

Egészen elszontyolodott az öreg. Felesége látva Barkó huzamos gubbaszkodását, valami foltoznivalóval melléült a kertben. Ám csak nehezen indult meg köztük a könnyítő beszéd.

— Apjuk — próbálkozott végtére is az asszony — mégis tán elkéne menni az orvoshoz...

— Ha föl akarnának fogadni, nem küldözgetnének — vágta ki búsan Barkó bácsi.

— Nézd, apjuk, a gyerekek is voltak orvos előtt... Egyik-násik gyöngécské is, mégse dobták ki őket a munkából... Nem azért van az... Hát kell a bizonyítvány... Megpróbálad...

— Igen, még pénz és bélyeg is kell... — legyintett dohogva az öreg.

Másnap mégiscsak elment az egészségháza. Sorba kérdezett ott mindenkit. Kisült, hogy előző nap kellett volna jönnie, mikor a személyzeti főnök is küldte. Most két napot kell várnia, akkor jöhet vizsgálatra. Nehezen nyelte le ezt is. De felesége egyre félre simítgatta a torkában gyülekező sötét felhőket.

Két nap múlva Barkó bácsi ismét ott volt az egészségházban. Alaposan megvizsgálták. Szívét, szemét, fülét nézték és a gyomrát kopogtatták. Kisült, hogy kissé tompán hall.

— Na, de ez a kórral jár — mondta az orvos.

A gyomrának, szívének viszont nincsen baja. Trachomája sincsen. De aztán tüdővizsgálatra átküldték még a tüdőgondozóba. Ott megröntgenezték. Nincs baja a tüdejének sem.

Hej, de mindenütt várni kell, míg sorra jut. Sok dolguk van az orvosoknak.

— Jöjjön, bácsikám, két nap múlva a bizonyítványért, — mondták neki a hivatalnoknők.

Megint elkeseredett. Ámde már túl volt az orvosi vizsgálatokon.

— Nem lesz ennek haszna — jelentette ki otthon elkeseredetten. — Csak hiába szekirozzák az embert. És még bélyegre is pénzt adtam... Ott a hivatalnoknők előtt vetkőztetik az embert... A tüdőgondozóban meg orvosnő vizsgál...

Gyerekei egyre mosolyogtak. Az öreg erre megintcsak elhallgatott.

Két nap múlva beállított a bizonyítványért. Ha már a bélyegre költött, elhossa...

Aztán egynapi tépelődés után, a gyerekei előtti szégyenkezéstől hajtva, hogy ne lássák, milyen tehetetlen, mégiscsak elment újra, most már az egészségi bizonyítvánnyal az építkezőállalat személyzeti főnökéhez.

Azok építenek, téglával dolgoznak. A téglához valamikor ifjúkorában neki is volt köze, ő is falicskázta ki-be a gyár kemencéjébe.

Végére is, nincs baja, betegsége, azt mondja a bizonyítvány, ahogy borbélyia elolvasta, mert az jól tud szerbül. Az öreg nehezen megy el az ilyen hivatalos aktákon. Sokat ijedezett fölük, mikor a régi világban egyetlen kis házikójukat örökké árveréssel fenyegették az elmaradt adó miatt...

Szóval beállított a személyzeti főnökhöz és — azonnal fölverték az öreget.

Még azt is kérdezte a személyzeti főnök:

— Hol volt ennyi ideig, öregem?

— A bizonyítványért saladgáltam — motyogta az öregember. De nem mondta, hogy milyen nehezen szánta rá magát, hogy az egészség-házba menjen és ide a bizonyítvánnyal visszatérjen.

Hát úgylátszik, nem ellene sugdostak annyira a multkor. Barkó bácsi egészen megnyugodott. S óvatosan elkezdte a munkát.

Mindjárt a teherautónál segédkezett a téglakerakodásban. Aztán mindig újabb és újabb fajta egyszerű munka akadt, amit becsületesen és iparkodósan elvégzett.

Egyszer az anyagraktárnál használták, máskor a kőművesek mellé osztották be, máltart keverni, téglát hordani, cementet, meszet oltani. Mindent ügyesen és készségesen a kőművesek kezéhez adott, úgyhogy a kőművesek nem akartak föle megválni. Nem is dolgozott aztán már bent az anyagraktári lefölrakodásoknál.

Az építkezéseknél maradt, s ott csinálgatta fürgén a munkáját.

Mert munka az rengeteg volt. Az építvállalat számtalan helyijelle-gű építést végzett. Gyárakat bővített, lakásokat alakított, középületek falait, vízvezetékeit hozta rendbe, üzlethelyiségeket alakított át, új épü-letek emelésébe kezdett s még számtalan óriásinak nem látszó, de még- is nagyjelentőségű munkát csinált.

Barkó bácsi valósággal hozzánőtt a kőművesekhez. Elválhatatlanok lettek, mert azok ragaszkodtak a mindig ügyekvő öreghez. Amilyen ala-acsony, igénytelen emberke volt, olyan sokáig bírta szusszal. Sose pa-naszkodott, hogy már kifáradt. Hozzánőtt azokhoz az épületekhez, ame-lyeken az ő kezemunkájával is hasznos változások mentek végbe.

R-jegyet kapott az öreg, munkásellátásban részesült, s büszkén vit-te haza jegyeit és a fizetését, sok R-jegyet egybekapó családjának. Nem fogyasztotta már gyerekei kenyerét.

Nevetve sunyított a fiaira s lányaira:

— Ugye, hogy nem vagyok még akármilyen haszontalan!...

Meghízni nem tudott az öreg a munkába állás örömétől és az elé-gedettségtől, (egész életében mindig cingár volt), de az arca mintha kiszélesedett volna a gyakori mosolygástól. Mert valahány bizalmasabb ismerősével találkozott, mindegyiknek boldogan mesélte, hogy állandó helyet, állandó munkát kapott. Az építőknél fogadták föl.

Az egész vállalatnál megismerték lassan a kissé rosszhalló, de minden rendelkező szóra jóindulatúan mozduló öreget, Becsülték már a fölöttesei és munkástársai is.

Csak egyet nem tudtak vele elérni. Hogy valamiféle városi vagy szakszervezeti értekezletre elcsalják. Barkó bácsi sem önként, sem hi-

vásra nem ment el másfél év alatt egyetlen értekezletre sem. Még a szakszervezeti csoportba sem iratkozott be. Azt mondta, ő sosem politizált. Nem iratkozott be semmibe, nem vesződött senkivel, vele se vesződjenek.

Az igaz, hogy amolyan nagyon magának való ember volt. Még a templomba is nehezen húzta el a felesége néhanapján. Nem szeretett menni semerre. Moziba se járt, hát még színházba. Mikor a szakszervezeti csoportjában színházjegyet akartak neki eladni, majdnem úgy érezte magát, mint amikor főlvétele alkalmával orvosi vizsgálatra küldték. Mogorván elufasította.

Hiába nógatták. Mondták neki, hogy a szakszervezetben minden becsületes munkásnak ott a helye, még ha nem is politizál. Csak nem lépett a szervezett munkások sorába.

— Tán sajnálja, Matyi bácsi a tagdíjat? — kérdezte végre az egyik munkás.

— Nem csak a tagdíj... — savanykodott az öreg.

— Elég rosszul teszi, Barkó bácsi, — intették többször.

Lehet, hogy még ifjabb korában hallotta, hogy a független szakszervezetek tagjaik számára politikai szervezettséget is jelentettek. Ki tudja, tán el sem tudta volna ezt pontosan mondani. Ráhagyták egyelőre az örege, mit csináljanak vele. Majd meggondolja.

Aztán egy ideig nem esett szó szakszervezetről, meg értekezletről.

Hanem a napokban nagyon előfogták az öreget. Munkástársai, a szakszervezeti vezetők, azt mondták neki, ha nem is szervezkedik, és máskor nem is jár az értekezletre, most mégis ez egyszer jöjjön el a szakcsoport értekezletére.

— Nem is hallok jól — húzódozott az öreg, amint szokott is. — Nem értek én azokhoz a furcsa beszédekhez. Majd a fiatalok... — nyögte ki végül és ezzel el akart állni.

De most körülfogták erősen.

— Muszáj, hogy eljőjjön, Barkó bácsi, — erősködött egyik-másik szakszervezeti vezető, — most az egyszer el kell jönnie. Igazán mondom, most nem maradhat el...

— Mindig azt mondják, hogy nem muszáj a szakszervezetbe járni...

— Hát nem is muszáj, de most magának mégis csak be kell jönni...

A malterhordó asszonyok, meg néhányan az ifjúmunkások közül nevettek az öreg nagy húzódozásán. Barkó bácsit ez még csökönösebbé tette.

— Nem jövök be estére... Csak tanácskozzanak... És faképnél akarta hagyni az erősen regnálókat.

Ekkor a vállalat egyik igazgatósági tagja lépett elő. Láta, hogy nem mennek semmire az öreggel. Ezért egy ötlettel segített a dolgon.

— Barkó bácsi, estére a vállalat igazgatósága együtt tart értekezletet a szakszervezettel, ezért kell magának is bejönnie. Hát csak jöjjön el most az egyszer...

Az öreg nem szabadkozott tovább. Úgy értette, hogy ez az egyik vállalati vezető parancsa, s ezért ígéretet tett, hogy bejön és bosszúsan hazakotródott.

Otthon rosszkedvűen ette meg délutáni ebédjét. Felesége csodálkozva kérdezte:

— Mi bajod, apjuk? Nagyon kifáradtál?

— Nem, Vera — mondta az öreg kócbajuszát sodorgatva, — valami értekezlet lesz és azt mondták, be kell menni... Be kell menni... Mintha nélkülem már nem is tudnának konferenciázni...

Úgy, ahogy volt, a gyerekeitől levetett és agyonfoltozott munkaruhában ment be a vállalat telepére. Most is mindent a gyerekeire áldozott, magamagával keveset törődött.

Csak a kalapját húzta jobban a homlokába az öreg, mikor a kapun belépett.

Ott a raktárhelyiségből alakított Vörös szögletben a vállalat munkásaiból már sokan összejöttek. Bent a raktárban egy emelvény fölött villany égett. A falakon képek sorakoztak, egy zászló is volt a hátsó falon.

Barkó bácsi alacsony volt, nem sokat láthatott, de nem is érdekelte őt semmi. Köszönésféléket mormolva, félreállt az egyik sarokba, majd leült.

Kint lassan besötétedett. Egyre jöttek a munkások. Barkó bácsi elnézte, hogy a legtöbben milyen szépen kiöltöztek.

Aztán az emelvényre mentek néhányan. Barkó bácsi ülve, a sarokból alig látta a fejüket.

Nem jutott mindenkinek ülőhely, sokan álltak. Az emelvényen a szakszervezeti elnök meg a vállalat igazgatója olvastak föl valamit. Aztán beszéltek szerbül is meg magyarul is. Barkó bácsinak alig volt fogalma, miről folyik a szó. Nem is értette, nem is érdekelte.

Pedig szó volt az egyre fokozódó versenymunkáról, az építésben elért sikerekről, a vállalat tervteljesítéséről és más effélékről. Az öreg, ha meg is hallott belőle egyetmást, nem sokat hederített rá. Nemigen tudja, mik ezek a dolgok, meg aztán, úgy érzi, nem tartozik őrá.

De egyszerűen csak neveket olvastak föl, köztük Barkó Mátyásét is. Hirtelen tapsolni és éljenezni kezdtek a körülötte levő munkások. Aztán újra olvasták a felsoroltak nevét és kérték, hogy jöjjenek az emelvényhez. Barkó bácsi csak fölállt és nézett. Társai előre taszigálták az értetlenül és meglepetten nézdegélő öregembert. Karjánál fogva az emelvényhez vezették. Ott már álltak néhányan, azoknak is a nevét olvasták az előbb. Az igazgató s a szakszervezet titkára és elnöke, meg a szakszervezeti versenybizottság tagjai először Barkó bácsinak, azután az emelvény elé hívott többi embernek gratuláltak.

Ismét hangosan kihirdették, hogy Barkó Mátyásét az építővállalat rohammunkásává avatják és pénzjutalommal tüntetik ki. A többi megnevezett munkást pedig dícséretben, némelyiket pénzjutalomba is részesítik.

A vállalat négyszázfőnyi alkalmazottja közül a legjobb munkásnak nyilvánították Barkó Mátyásét. Egyetlen rohammunkás köztük.

Az öreggel kissé forgott a világ. Nehezen értette meg, hogy mi történik körülötte. Értekezletekre persze nem járt, fogalma sem volt, hogy rohammunkás-avatási ünnepségre hívták be. Majdnem erőszakkal

vették rá, hogy eljőjön az ünnepélyre. S most csak néz, röstelkedik és meg-megfordul erre-arra, hogy hová oldhatja kereket. De nem hagyják elmenni. Egy pénzes borítékot nyomnak a markába, aztán a rohammunkásjegyet és könyvecskét. És ismét sorba üdvözlik, a kezét szorongatják nevelős asszonyok, csintalan ifjúmunkások és öszfejű kőművesek. Mi ez?

A szemüveges titkár egy pohár bort hozott és maga s a körülötte levők is poharat fogva, fölköszöntötték az öreget:

Erre megint taps tört ki és az öreg nevét kiáltották.

— Éljen Barkó Mátyás! Éljen Barkó bácsi! Éljen a mi rohammunkásunk!

Az öreget életében még senki sem ünnepelte. Lakodalma óta ennyi emberrel nem is koccintott. Sehogysem tudta, hogy mit mondjon és hogyan viselkedjen. Néhányszor köszönömöt mormolt, de mást nem tudott kinyögni. Persze, nem is várták ezt tőle.

A raktár egyik sarkában a vállalat munkásainak néhány száz zenészből álló zenekara muzsikálni kezdett. A fiatalok közül néhány pár táncra perdült.

Barkó bácsi lassan-lassan elhúzódott az asztaltól, az ajtó felé sodortatta magát, majd gyorsan elindult hazafelé. Egész úton ijedten nézegetett maga mellé a villanylámpák fényében, meg ha valakivel találkozott, hogy nem nézik-e, milyen furcsaság történt ma vele.

Hazaérve, maga sem tudta, hogy is számoljon be a történekről. Otthon voltak a gyerekek. Azok is, meg a felesége is figyelmesen néztek rá, mivel az arcán látták, hogy az öreggel valami történt.

Barkó bácsi valóban különösen érezte magát. Egyik pillanatban, mintha kissé büszkélkedve, ki akarna feszíteni a mellét, a másikban pedig, mintha mindenkitől el akarna szaladni, hogy maga maradjon ezzel a furcsasággal, ezzel a kellemetlen újdonsággal, hogy ő rohammunkás. És az emberek megélezzik. Ő valamikor csak a királyt hallotta éljenezni. Azt se értette, hogy miért éljenzik.

Végül is félszegen elővette az öreg a pénzes borítékot, meg a rohammunkásjegyeket, az asztalra tette és kissé bizonytalan hangon bejelentette, hogy vele nagy komédia történt a telepen, hogy ő rohammunkás. És hát ezért kellett neki annyira arra az értekezletre menni...

A gyerekek között nagy taps tört ki és mindnyájan nevettek. Nevettek a boldogságtól, hogy mindnyájuk dolgozó életének értelme támadt, és nevettek a gyámoltalanul fészkelődő öregen, hogy közülük, a családban, éppen az apjuk lett az első rohammunkás.

S nevettek, mert az öreg még most is nehezen fogja föl, hogy lakadatlan törekvése, végtelen szorgalma jutalmát kapta meg ezen az estén. Ők valamit már megértettek abból, hogy Barkó bácsi ezt nem csinálta számításból, nem is gondolt arra, hogy valakinek a szeme elé kerül. Ő csak dolgozott, dolgozott, igyekezett a rábízott munkával minél előbb megenni, és tudattalanul vált élmunkássá. Barkó bácsi öntudatlan rohammunkás. Nem szándékozott dícséretet szerezni. Fogalma sem volt arról, hogy mit végez. Hogy rohammunkát csinál és példát ad.

A gyerekek tapsoltak és nevettek a családi asztal körül, mert ők már látják lassan, hogy a szocialista építés így neveli ki egyszerű emberekből a munka hétköznapi hőseit. És ebben az építésben még az idősebbek is megfiatalodnak.

— Éljen a család rohammunkása! — kiáltotta a kis tizenhétéves Gyuri, a fúrge nyomdai csomagoló munkás. Erre még jobban tapsoltak a Barkó gyerekek. Sőt Barkó néni is tapsolni kezdett.

Az általános elképedés után keletkezett nevetésben és tapsban Barkó bácsi is elmosolyodott. Féltetőrölgette bajuszát; megállt az asztal előtt és annyit mondott:

— No-no, csak nem nevettek ki... Hát én mégiscsak szépen dolgoztam... Azt mondják, hogy munkásvilágban élünk, tán ezért becsülnek meg engem is... Én mindig a munka után törekedtem...

Az akadozó beszédből értődött, hogy Barkó Mátyás is érezni és érteni kezdi a körülötte nyüzsgő új világ változtató erejét.

(1949)